

«ОБЛІК ЗОВНІШНЬО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

СИЛАБУС

Шифр і назва спеціальності	071 – Облік і оподаткування	Інститут / факультет	Навчально-науковий інститут економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу
Освітня програма	Облік, аудит і оподаткування	Кафедра	Бізнес-аналітики, обліку і готельно-ресторанної справи
Тип програми	Освітньо-професійна	Мова навчання	Українська

Викладач

Світлана Брік, svetsvb@gmail.com

Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економічного аналізу та обліку НТУ «ХПІ». Досвід роботи – 17 років. Автор понад 100 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Бухгалтерський облік», «Фінансовий облік 1», «Фінансовий облік 2», «Аудит», «Фінансовий контроль та аудит», «Аудит оподаткування суб'єктів господарювання», «Облік зовнішньо-економічної діяльності»

Загальна інформація про курс

Анотація	Дисципліна спрямована засвоєння студентами необхідного рівня знань щодо місця обліку зовнішньо-економічної діяльності підприємства в системі господарського обліку суб'єктів господарювання, побудови системи обліку зовнішньо-економічної діяльності підприємства, а також розвиток практичних навичок щодо прийняття рішень на основі даних фінансового обліку в довгостроковій перспективі підприємств.		
Цілі курсу	оволодіти методикою відображення господарських операцій, пов'язаних із зовнішньо-економічною діяльністю підприємства		
Формат	Лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль - іспит		
Семестр	7		

Обсяг (кредити) / Тип курсу	4 / Обов'язковий	Лекції (години)	32	Практичні заняття (години)	16	Самостійна робота (години)	72
------------------------------------	------------------	------------------------	----	-----------------------------------	----	-----------------------------------	----

Програмні компетентності

ЗК02 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
 ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
 ЗК11. Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій;
 ЗК13. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
 СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.
 СК3.2 Здатність використовувати методи бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності підприємств.

Результати навчання

Шифр	Зміст
ПР 03	Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.
ПР 04	Організовувати, розвивати, моделювати системи обліку і координувати діяльність облікового персоналу з урахуванням потреб менеджменту суб'єктів господарювання
ПР 05	Володіти інноваційними технологіями, обґрунтовувати вибір та пояснювати застосування нової методики підготовки і надання облікової інформації для потреб управління суб'єктом господарювання
ПР 06	Розробляти внутрішньофірмові стандарти і форми управлінської та іншої звітності суб'єктів господарювання
ПР 3.2	Вміти застосовувати методи бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності підприємств

Теми що розглядаються:

Тема 1. Предмет, завдання, зміст дисципліни

Тема 2. Зовнішньоекономічні контракти й особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку

Тема 3. Облік валютно-фінансових операцій

Тема 4. Облік експортних операцій

Тема 5. Облік імпортних операцій

Тема 6. Облік бартерних операцій та операцій з давальницькою сировиною

Тема 7. Облік інвестиційних операцій

Тема 8. Облік операцій на підприємствах з іноземними інвестиціями

Форма та методи навчання.

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми (питання), а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд проблемних ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного слухача, так і колективними.

Методи контролю.

Поточний контроль здійснюється протягом навчального семестру під час проведення лекційних і практичних занять. Має на меті перевірку рівня підготовленості студентів до виконання конкретної роботи. Формами проведення поточного контролю з дисципліни є: усні опитування та письмові контрольні роботи на лекційних і практичних заняттях; тестування тощо.

Підсумковий контроль знань студентів за навчальною дисципліною здійснюють у формі іспиту з метою визначення ступеню опанування ними програмних компетентностей та результатів навчання.

Формою підсумкового контролю знань є іспит.

Розподіл балів, які отримують студенти.

Для одержання підсумкових балів студенту необхідно виконати всі обов'язкові види і форми завдань та контрольних заходів, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Розподіл кількості балів за результатами поточного та підсумкового контролю знань студентів з дисципліни наведено у таблиці 1.

Таблиця 1 – Розподіл балів для оцінювання успішності студента для заліку

Поточна контрольна робота		Індивідуальне завдання (РЗ)	Тестування на практичних заняттях	Екзамен	Максимальна сума
№1	№2				
0-15	0-15	0-20	0-20	0-30	100

Критерії та система оцінювання знань та вмінь студентів.

Згідно основних положень ЄКТС, під системою оцінювання слід розуміти сукупність методів (письмові, усні і практичні тести, екзамени, проекти, тощо), що використовуються при оцінюванні досягнень особами, що навчаються, очікуваних результатів навчання.

Успішне оцінювання результатів навчання є передумовою присвоєння кредитів особі, що навчається. Тому твердження про результати вивчення компонентів програм завжди повинні супроводжуватися зрозумілими та відповідними критеріями оцінювання для присвоєння кредитів. Це дає можливість стверджувати, чи отримала особа, що навчається, необхідні знання, розуміння, компетенції.

Критерії оцінювання – це описи того, що як очікується, має зробити особа, яка навчається, щоб продемонструвати досягнення результату навчання.

Основними концептуальними положеннями системи оцінювання знань та вмінь студентів є:

1. Підвищення якості підготовки і конкурентоспроможності фахівців за рахунок стимулювання самостійної та систематичної роботи студентів протягом навчального семестру, встановлення постійного зворотного зв'язку викладачів з кожним студентом та своєчасного коригування його навчальної діяльності.

2. Підвищення об'єктивності оцінювання знань студентів відбувається за рахунок контролю протягом семестру із використанням 100 бальної шкали (табл. 2). Оцінки обов'язково переводять у національну шкалу (з виставленням державної семестрової оцінки «відмінно», «добре», «задовільно» чи «незадовільно») та у шкалу ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).

Таблиця 2. – Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ECTS

Рейтингова Оцінка, бали	Оцінка ECTS та її визначення	Націо- нальна оцінка	Критерії оцінювання	
			позитивні	негативні
1	2	3	4	5
90-100	A	Відмінно	<ul style="list-style-type: none">- Глибоке знання навчального матеріалу модуля, що містяться в основних і додаткових літературних джерелах;- вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку;- вміння проводити теоретичні розрахунки;- відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно послідовні;- вміння вирішувати складні практичні задачі.	Відповіді на запитання можуть містити незначні неточності

1	2	3	4	5
82-89	B	Добре	- Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу , що передбачений модулем; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки ; - вміння вирішувати складні практичні задачі .	Відповіді на запитання містять певні неточності ;
75-81	C	Добре	- Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування ; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки ; - вміння вирішувати практичні задачі .	- невміння використовувати теоретичні знання для вирішення складних практичних задач .
64-74	D	Задовільно	- Знання основних фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та їх практичного застосування ; - вміння вирішувати прості практичні задачі .	Невміння давати аргументовані відповіді на запитання; - невміння аналізувати викладений матеріал і виконувати розрахунки ; - невміння вирішувати складні практичні задачі .
60-63	E	Задовільно	- Знання основних фундаментальних положень матеріалу модуля, - вміння вирішувати найпростіші практичні задачі .	Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу модуля; - невміння послідовно і аргументовано висловлювати думку; - невміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач

1	2	3	4	5
35-59	FX (потрібне додаткове вивчення)	Незадовільно	Додаткове вивчення матеріалу модуля може бути виконане в терміни, що передбачені навчальним планом.	Незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - невміння розв'язувати прості практичні задачі.
1-34	F (потрібне повторне вивчення)	Незадовільно	-	- Повна відсутність знань значної частини навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - незнання основних фундаментальних положень; - невміння орієнтуватися під час розв'язання простих практичних задач

Базова:

1 Бутинець Ф. Ф. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності : Підручник для студентів вищ. навч. закладів / Ф. Ф. Бутинець, І. В. Жиглей, В. М. Пархоменко ; За ред. Бутинця Ф.Ф. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Житомир : Рута, 2002. – 544с.

2. Волкова І. А. Облік зовнішньоекономічної діяльності : навч. посібник / І. А. Волкова, М. В. Реслер, О. Ю. Калініна. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 304 с.

3 Облік зовнішньоекономічної діяльності : навчальний посібник / за заг. ред. С. О. Кузнецова, – Х. : Видавництво Іванченко І. С., 2019. – с.221

Допоміжна:

4	Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI.
5	Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність” від 16.04.91 р. No 959/12, зі змінами та доповненнями.
6	Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, затверджені наказами МФУ.
7	Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку. Наказ МФУ від 30.11.99 № 291.

8	План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ МФУ від 30.11.99 р. № 291.
9	Брік С.В. Визначення терміну «бухгалтерська помилка» для складання фінансової звітності підприємства // С.В.Брік / I Міжнародні науково-практична конференція «Модернізація економіки: сучасні реалії, прогнозні сценарії та перспективи розвитку» 25-26 квітня 2019р.- Херсон: Херсонський національний технічний університет, 2019, с.533 http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/41769
10	Брік С.В. Виправлення помилки, що було виявлено у поданій раніше фінансової звітності // С.В.Брік / Мат-ли Всеукраїнської науково-практичної інтернет – конференції «Основні напрями удосконалення бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування в умовах євроінтеграції» 28 травня 2019р. - Х: Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка, 2019, с. 38 http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/41545
11	Брік С.В. Готельний бізнес: особливості фінансового обліку та внутрішнього контролю доходів та витрат/Вісник НТУ ХПІ (економічні науки)– Х.: НТУ ХПІ, 2018. – №, с.48-51 http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/36331
12	Брік С.В. Депозитні операції: деякі нюанси фінансового обліку // С.В.Брік / II Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством» 23 квітня 2019р.- Полтава: Полтавська державна аграрна академія, 2019, с.3 http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/41484
13	Брік С.В. Деякі особливості фінансового обліку доходів та витрат майбутніх періодів/Всеукраїнська інтернет-конференція «Проблеми підвищення якості системи обліку, аналізу, аудиту й оподаткування в сучасних умовах господарювання – Миколаїв, 18травня 2018р., с. 9-11 http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/36834
14	Брік С.В. Класифікація відпусток за можливістю застосування невикористаних днів в наступному році/Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітнянські аспекти» - Дніпро, 30-31березня 2018г. http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/35857
15	Брік С.В. Облікова політика підприємства та можливість внесення до неї змін // С.В.Брік / III Всеукраїнська науково-практична конференція «Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітнянські аспекти» 28-29 березня 2019р.- Дніпро: Національна металургійна академія України, 2019, с. 56-58 http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/41480
16	Брік С.В. Облікова політика при переході на МСФЗ як підґрунтя фінансового обліку підприємства. // С.В.Брік / Мат-ли XXVII Міжнародної науково-практичної конференції «Інформаційні технології: наука, техніка,

	технологія, освіта, здоров'я (microcad-2019)», 15- 17 травня 2019р. – Х.: НТУ ХПІ, 2019, с. 103 http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/41487
17	Брік С.В. Особливості обліку поліпшення та ремонту основних засобів, що було передано в оренду/ Імплементация інновацій обліково-аналітичного забезпечення сталого розвитку сучасного бізнесу : тези доп. 1-ї Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф., 22 березня 2018 р. – Харків : ХДУХТ, 2018. – С. 30-32. http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/35682
18	Брік С.В. Поліпшення та ремонт основних засобів, що надано в оренду: особливості обліку та аудиту у орендодавця та орендаря/ Регіональна економіка та управління – Запоріжжя, 2018. - №1, с. 14-16 http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/36832
19	Брік С.В. Проблеми оптимізації кредитного забезпечення операційних витрат сільськогосподарських підприємств. // С.В.Брік, О.В.Олійник, В.В.Макогон / Економіка АПК. 2019. № 8. С. 50-59
20	Брік С.В. Ресторанний бізнес: специфіка фінансового обліку за П(С)БО / III Всеукраїнська науково-практична конференція «Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю» до 20-річчя заснування факультету обліку та фінансів ПДАА 26 жовтня 2018 року, м. Полтава, с. 156-158
21	Брік С.В. Фінансовий облік виходу інвестора - юридичної особи зі складу засновників // С.В.Брік /II Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Імплементация інновацій обліково-аналітичного забезпечення сталого розвитку сучасного бізнесу» 18 квітня 2019р., - Х: ХДУХТ, 2019, с. 19 http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/414899
22	Брік С.В. Удосконалення облікових процесів з управління якістю продукції та послуг в готельно-ресторанному господарстві / V міжнародна науково-практична конференція «Облік, аналіз і аудит: виклики інституціональної економіки» - Луцьк - 6 жовтня 2018 року

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Таблиця 3. – Перелік дисциплін

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Економічна статистика	Спеціальна фахова підготовка
Оптимізаційні методи та моделі	
Програмне забезпечення бухгалтерського обліку	
Бухгалтерський облік	
Фінансовий облік I	
Оподаткування	
Фінансовий облік II	

Провідний лектор: доц. Брік С.В.
(посада, звання, ПІБ)